

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษและ ความสามารถในการประเมินตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โดยใช้แฟ้มสะสมงานมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลังได้รับการประเมินผลโดย ใช้แฟ้มสะสมงาน ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นและความสามารถในการ ประเมินตนเองของนักเรียนหลังได้รับการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน กลุ่มประชากร ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสองแคววิทยาคม ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาเลือกเสรีวิชาภาษาอังกฤษอ่านเขียน (อ 022) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ใน การทดลอง ได้แก่ กรอบออกแบบการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน จำนวน 6 กรอบ และ เครื่องมือกลุ่มที่ 2 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดทักษะ การอ่านภาษาอังกฤษ แบบประเมินผลการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นและ แบบประเมินตนเองและผู้อื่น การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูป SPSS for Windows

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้เรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง
2. ผู้เรียนมีทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีพัฒนาการในทักษะการเขียนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ในแต่ละครั้งที่มีการวัด
3. การประเมินตนเอง การประเมินของเพื่อน และการประเมินของครูมีความสัมพันธ์ กันในเชิงบวก

อภิปรายผล

จากการวิจัยดังกล่าวมีประเด็นสำคัญที่อาจนำมาอภิปราย ดังนี้

1. หลังจากที่นักเรียนได้รับการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานแล้ว นักเรียนมีทักษะการอ่านภาษาอังกฤษหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับการวิจัยของ Simmons (1993) ที่พบว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนอย่างเห็นได้ชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540) ที่พบว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะหลังจากได้รับการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยที่ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา รูปแบบกิจกรรม การเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการ ทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการอ่าน จากการสังเกตพบว่า ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจ และมีความสุขในการอ่านและการเรียน เพราะเป็นสิ่งที่ตนเองชอบ และยอมรับไม่ได้ถูกบังคับ กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการสอนภาษาโดยรวมที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกการคิด วิเคราะห์ และคาดเดาเกี่ยวกับคำศัพท์และเนื้อเรื่องที่อ่านอย่างสนุกสนาน ในขั้นก่อนการอ่าน เป็นการพัฒนาแรงจูงใจในการอ่านของผู้เรียนอย่างหนึ่ง ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สนใจและต้องการอ่านเรื่องนั้น ๆ และการให้ผู้อ่านได้ตอบคำถาม เต็มคำ เต็มแผนผัง กรอกแบบฟอร์ม แสดงบทบาทสมมติ แสดงท่าทางประกอบ ตลอดจนสารคดีวิธีการทำจากเรื่องที่อ่านในขั้นของการอ่าน อีกทั้งการให้นักเรียนได้คิดจินตนาการตอนจบของเรื่อง การสร้างเรื่องใหม่ เขียนจดหมายถึงเพื่อนใหม่จริง ๆ ตลอดจนการประเมินผลงานด้วยตนเอง และการเขียนสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงาน เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด วางแผน ตรวจสอบ วิเคราะห์ ตลอดจนแก้ไขเพื่อให้ผลออกมาดีที่สุด (ตัวอย่างงานของนักเรียนก่อนแก้ไขและหลังแก้ไขแล้ว)

ก่อนแก้ไข

หลังแก้ไข

Activity V

Choose a new pen pal from "Student weekly" newspaper and write a letter to him or her.

Ms. Moo is Doilor,
Chiang mai, 50000

July 15, 2000

Dear Namiya,

My name is Jeerapa Khadgon. I am thirteen year old. I am short and thin. I have short black hair and big black eyes. I want to be your pen pal.

My nickname is Pai. I am a student and I am studying in class M. 1/3 at Songkwae Wittayakorn school. My school is small. I like reading books. And you? Is your school big? And what do you like to do in your free time? Please tell me about them.

Best Wishes,
Jeerapa

Imagination

Ms. Moo is Doilor,
Chiang mai, 50000

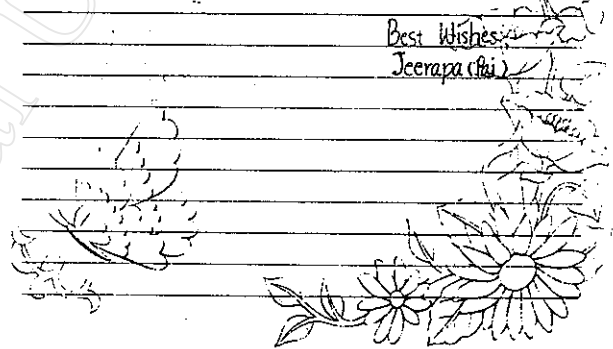
July 15, 2000

Dear Namiya,

My name is Jeerapa Khadgon. I am thirteen years old. I am short and thin. I have short black hair and big black eyes. I want to be your pen pal.

My nickname is Pai. I am a student and I am studying in class M. 1/3 at Songkwae Wittayakorn school. My school is small. I like reading books. And you? Is your school big? And what do you like to do in your free time? Please tell me about them.

Best Wishes,
Jeerapa (Pai)

ถือว่าการพัฒนาวิธีการอ่านแบบอภิปัญญาแก่ผู้อ่าน ช่วยให้ผู้อ่านสามารถพัฒนาการอ่านได้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งส่งผลให้ทักษะการอ่านของผู้เรียนพัฒนาขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมที่ถือว่าสำคัญมากและเป็นจุดเด่นของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานในการพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน นอกเหนือจากกรอบออกแบบการประเมินผลก็คือ ขั้นตอนของการให้ผู้เรียนได้อ่านงานเขียนสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อน หลังจากที่ผู้เรียนได้เขียนสะท้อนความคิดเห็น

ต่อผลงานและการเรียนในแต่ละกรอบการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานแล้วผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนกันอ่านงานเขียนดังกล่าว สรุปใจความสำคัญแล้วแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จากการสังเกตพบว่า นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญงานเขียนสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อนได้ถูกต้องตรงประเด็นแสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน จะเห็นว่า ขั้นตอนดังกล่าวมีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

2. ผู้เรียนมีความสามารถในด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และมีพัฒนาการในด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นเพิ่มขึ้นตามลำดับทุกครั้งที่มีการวัด โดยครั้งที่ 1 มีความสามารถอยู่ในระดับควรปรับปรุง ครั้งที่ 2, 3 และ 4 อยู่ในระดับปานกลาง ครั้งที่ 5 และ 6 อยู่ในระดับดี ถึงแม้ว่าโดยภาพรวมแล้วผู้เรียนจะมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม ก็ถือได้ว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นเป็นที่น่าพอใจ เพราะจากผลการเขียนของผู้เรียนทั้งสิ้น จำนวน 20 คน มีเพียง 1 คน เท่านั้นที่มีระดับความสามารถการเขียนอยู่ในระดับควรปรับปรุงแสดงให้เห็นว่า การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นบ่อยครั้งเท่าไร ยิ่งทำให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้อ่านและวิเคราะห์งานเขียนสะท้อนความคิดเห็นของเพื่อน ตลอดจนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียนอีกด้วย เพราะผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการเขียนคำศัพท์ ลำนวน กระบวนประโยค ตลอดจนโครงสร้างประโยคและไวยากรณ์ ทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง ซึ่งผู้เรียนสามารถนำความรู้เหล่านั้นจากการทำกิจกรรมดังกล่าว มาคิด วิเคราะห์ และปรับใช้ในการพัฒนางานเขียนของตนเอง

นอกจากนี้ การเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็น นับว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องให้นักเรียนปฏิบัติเพราะเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้คิดย้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือการเรียนของตนเอง ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นภาพของการใช้ปัญญาของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน จากการวิเคราะห์เนื้อหาในการเขียนสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนพบว่า ผู้เรียนสามารถอธิบายพร้อมทั้งให้เหตุผลถึงสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ สิ่งที่ตนเองชอบ จุดด้อย ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางแก้ไขได้อย่างชัดเจน เป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถจัดการกับการเรียนรู้ของตนเองได้ (ตัวอย่างงานเขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็น)

1. What do you learn in this lesson ?

Answer I learn to write and read the instructional signs. I can recognise the expressions using in giving the instructions. In addition, I sing a song. The name of this song is Simon say which sing I learn more about the instructions and I also play a game. The name of the game is Simple Simon say.

2. Which activity do you like most in the lesson?
I like role-play activity very much. Because it is fun.

3. Do you like your work? Why or Why not?
No, I don't. Because It's not beautiful.

4. How would you like to improve your work if you have a chance?

Answer If I have a chance, I will write the letter more complete and better.

5. Why would you like to change it?

Answer Because I would like the readers understand my letter and do not confuse with the content.

และการที่ผู้เรียนได้เขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นและอ่านงานเขียนดังกล่าวของเพื่อนตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอย่างสม่ำเสมอ และเป็นประจำ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบการเขียนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องจากทั้งของตนเองและของเพื่อน ซึ่งผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้เหล่านั้นมาแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาผลงานของตนเองได้ด้วยตนเอง และกลายเป็นผู้นำการเรียนรู้ของตนเองได้ในที่สุด

3. การประเมินตนเอง การประเมินของเพื่อนและการประเมินของครู มีความสัมพันธ์กันในเรื่องนี้ นั่นหมายความว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการประเมินตนเองได้ดี ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้เรียนได้มีการศึกษาและมีความเข้าใจในเรื่องของเกณฑ์การให้คะแนนผลงานเป็นอย่างดี ประกอบกับได้มีโอกาสฝึกประเมินผลงานด้วยตนเองก่อนทดลองเป็นเวลาถึง 2 สัปดาห์ และการได้ประเมินผลงานด้วยตนเองทุกครั้ง หลังการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ และสามารถประเมินผลงานได้ใกล้เคียงกับคุณภาพงานของตนเอง และไม่แตกต่างจากการประเมินของครูและของเพื่อน ซึ่งการที่ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและสามารถประเมินตนเองได้ว่าอยู่ในระดับคุณภาพใดตามเกณฑ์การให้คะแนน จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพยายามและตั้งใจในการฝึกทักษะหรือพัฒนาผลงานให้ดีที่สุดตามเกณฑ์ ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการประเมินตนเองได้ดี นอกจากจะเป็นการช่วยลดภาระงานของครูได้มากแล้วยังทำให้ผู้เรียนเรียนรู้จากข้อผิดพลาดของตนเอง และจากข้อคิดเห็นของเพื่อน จะเห็นได้ว่าเกณฑ์การให้คะแนนผลงาน ถือเป็นเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มุ่งประสิทธิภาพมาก เพราะเป็นเครื่องมือที่มีกระบวนการ และระดับคุณภาพของผลงานที่ชัดเจน ซึ่งถ้าผู้ประเมินได้ศึกษา และทำความเข้าใจอย่างละเอียดแล้ว ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียนประเมิน เพื่อนประเมิน หรือครูประเมิน ผลของการประเมินย่อมจะไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การที่ผู้เรียนได้เรียนตามกรอบออกแบบประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่ได้มีการกำหนดกิจกรรมที่หลากหลาย ตามความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนการที่ผู้เรียนได้มีโอกาสประเมินตนเองและสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงานและการเรียนของตนเอง อีกทั้งการที่ผู้เรียนได้เป็นผู้คิดสร้างผลงานด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมผลงานดังกล่าวไว้ในแฟ้มสะสมงาน ทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาผลงานตลอดจนการเรียนรู้ของตนเอง ถือว่าเป็นกระบวนการสำคัญของการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษ ตลอดจนการประเมินตนเองของผู้เรียนได้ จะเห็นได้ว่า การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้กลวิธีอภิปัญญา ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนได้ และการที่ผู้เรียนได้เขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นก็เป็นการฝึกการคิดย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนรู้ของตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถเป็นผู้นำการเรียนของตนเองและพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้โดยอัตโนมัติในที่สุด

นอกจากการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานจนเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยเองยังได้เรียนรู้และได้ข้อคิดหลายประการจากการทำวิจัยในครั้งนี้ด้วย ประการแรกคือ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานเป็นวิธีการเรียนการสอนและการประเมินผลที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับผู้เรียนเป็นอย่างมาก ผู้เรียนมีความสนใจ ตั้งใจ และกระตือรือร้นในการเรียน และมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมอย่างมีความสุข และสนุกสนาน ซึ่งแม้แต่เด็กที่เรียนอ่อนซึ่งแต่เดิมไม่เคยสนใจและตั้งใจเรียน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม กลับมีความสนใจและตั้งใจเรียนมากยิ่งขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อีกทั้งยังเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่มจะให้ความร่วมมือกับกลุ่มและช่วยเพื่อนทำงานโดยรับผิดชอบงานที่ตนเองถนัด ประการที่สอง คือ การที่ผู้เรียนได้เขียนภาษาอังกฤษสะท้อนความคิดเห็นต่อผลงานและการเรียนของตนเอง นอกจากจะเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงกลวิธีการใช้อภิปัญญาของผู้เรียนแล้วยังสะท้อนให้เห็นถึงข้อดีและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนอีกด้วย ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ประการสุดท้าย คือ การประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้สอนได้คิด ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และชิ้นงานเพิ่มขึ้นอย่างหลากหลายในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

ข้อค้นพบดังกล่าว เพิ่มความมั่นใจให้กับผู้ที่ต้องการที่จะนำการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานไปใช้ในการเรียนการสอนต่อไป เพราะเป็นวิธีที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่าในระยะแรกภาระงานของครูจะค่อนข้างหนัก เพราะต้องเตรียมการด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องคอยกำกับ ติดตาม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ตลอดจนตรวจสอบประเมินผลงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เนื่องจากผู้เรียนยังไม่คุ้นเคยกับการเรียนการสอนดังกล่าว แต่ในเวลาต่อมา เมื่อผู้เรียนได้ทราบและเข้าใจแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานแล้ว ภาระงานของครูผู้สอนก็จะเริ่มลดลง โดยครูจะเป็นผู้คอยชี้แนะ ให้คำปรึกษา สังเกต ให้กำลังใจ และเฝ้าดูความสำเร็จของผู้เรียนอย่างชื่นชม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการประเมินผลการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาอังกฤษและความสามารถในการประเมินตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ครูผู้สอนควรนำการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานไปใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของผู้เรียนเพราะเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ได้ผลดี

1.2 การสะท้อนความคิดเห็นของผู้เรียนเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ครูผู้สอนสามารถศึกษาการใช้อภิปัญญาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี นอกเหนือจากการใช้แบบทดสอบ ซึ่งครูผู้สอนควรจะได้นำไปใช้

1.3 ครูผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ประเมินผลงานตนเองและของเพื่อน เพื่อเป็นการลดภาระในการตรวจงานของครูผู้สอนในระดับหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรตามอื่นตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข เป็นคนเก่ง และคนดี เช่น ตัวแปรด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective Variable) ด้วย โดยเพิ่มแบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์

2.2 ควรทำกรวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการพัฒนาทักษะการฟังและพูดภาษาอังกฤษโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

2.3 ควรนำการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงานไปทดลองใช้ในวิชาอื่น ๆ